

[Avaleht](#) > ... > [Perekonnaasjad Ja Pärimine](#) > [Pärimine](#) > [Pärimine](#) > [Poland](#)

Pärimine

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Poola

See teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga (CNUE).

1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?

Poola õiguse kohaselt võib surma puhuks teha korraldusi ainult testamendi vormis. Ühised testamendid on keelatud. Lubatud on järgmised testamendiliigid:

- omakäeline testament (*testament holograficzny*), mille paneb tervikuna kirja ning varustab kuupäeva ja allkirjaga testaator;
- notariaalne testament (*testament notarialny*), mille koostab notar notariaalakti vormis;
- suuline testament (*testament allograficzny*), mis tehakse kahe tunnistaja juuresolekul kohaliku omavalitsusüksuse juhi (*wójt*), linnaeape (*burmistrz*) või linnavolikogu esimehe (*prezydent miasta*), maakonna täitevorgani esimehe (*starosta*), maakonna politseiülema (*marszałek województwa*), maakonna või valla kõrgeima haldusametniku (*sekretarz powiatu/sekretarz gminy*) või perekonnaseisuametniku (*kierownik urzędu stanu cywilnego*) juures;
- suuline testament (*testament ustny*) (ainult juhul, kui surm on vältimatu või kui erandlike ja kiireloomuliste asjaolude tõttu on võimatu või väga raske koostada testamenti ühelgi eespool kirjeldatud viisil) kolme tunnistaja juuresolekul;
- reisija testament (*testament podróżny*), mis koostatakse Poola laeval või õhusõidukis reisi ajal (testamendi koostaja avaldab oma tahte laeva või õhusõiduki kaptenile või tema asetäitjale kahe tunnistaja juuresolekul);
- sõjaväeline testament (*testament wojskowy*) (koostatakse erandlikel asjaoludel ja seda saavad teha rangelt määratletud isikud).

Pärimislepingutest on lubatud ainult pärandist loobumise kokkulepped. Sellise kokkuleppe võib sõlmida tulevase pärandaja ja tema seadusjärgse pärija vahel ning kokkulepe on kehtiv üksnes juhul, kui see on vormistatud notariaalaktina.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Et testament oleks kehtiv, ei pea see olema registreeritud. Notariaalakti vormis koostatud või omakäelised notari hoivule antud testamendid võib registreerida Riikliku Notarite Nõukogu (*Krajowa Rada Notarialna*) juures.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Poola õigusaktidega ei kehtestata testaatorile mingeid piiranguid seoses vabadusega nimetada pärija või pärijad. Samuti ei piirata õigusega pärandi sundosale testaatori vabadust oma vara käsutada, kuid selle abil kaitstakse

testaatori vanemate, järeltulijate ja abikaasa huve, kellel on õigus konkreetsele rahasummale.

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Testamendi puudumise korral kohaldatakse järgmisi norme.

Seaduse kohaselt on esimese järjekorra pärijad testaatori lapsed ja abikaasa; abikaasa pärandiosa ei tohi olla väiksem kui veerand pärandvarast. Järgmisena pärivad testaatori lapselapsed (kui testaatori lapsed ei ole pärandi avamise ajal enam elus), lapselapselapsed või veelgi kaugemad järeltulijad (kui lähemad järeltulijad ei ole pärandi avamise ajal enam elus). Tsiviilseadustikus (*Kodeks Cywilny*) on ka sätestatud, et kui testaatoril ei ole järeltulijaid, on seaduslik õigus pärandile tema abikaasal ja vanematel; kui järeltulijad ja abikaasa puuduvad, läheb kogu pärand testaatori vanematele. Kui pärandi avamisel on testaatori üks vanematest surnud, läheb sellele vanemale kuulunud pärandiosa võrdselt testaatori õdedele-vendadele. Kui pärandi avamisel ei ole kumbki testaatori vanem elus, lähevad vanemate osad testaatori õdedele-vendadele. Kui mõni testaatori vendadest või õdedest ei ole pärandi avamise ajal enam elus, kuid tal on järeltulijaid, läheb sellele vennale või õele kuuluv pärandiosa tema järeltulijatele. Kui testaatoril ei ole järeltulijaid, vanemaid, õdesid-vendi ega õdede-vendade järeltulijaid, läheb kogu pärandvara testaatori abikaasale. Kui testaatoril ei ole järeltulijaid, abikaasat, vanemaid, õdesid-vendi ega õdede-vendade järeltulijaid, läheb kogu pärandvara testaatori vanavanematele; kui pärandi avamisel ei ole üks vanavanematest enam elus, läheb tema osa pärandist võrdsetes osades tema lastele. Kui selline laps ei ole pärandi avamise ajal enam elus, läheb sellele lapsele kuulunud pärandiosa võrdsetes osades tema lastele. Kui vanavanemal, kes ei ole pärandi avamise ajal enam elus, ei ole lapsi ega lapselapsi, läheb neile kuuluv pärandiosa võrdsetes osades teistele vanavanematele. Kui testaatoril ei ole üleelanud abikaasat ega seadusjärgse pärimisõigusega sugulasi, pärivad võrdsetes osades testaatori abikaasa lapsed, kui kumbki nende vanem ei olnud pärandi avanemise ajal enam elus. Kui kõik eespool nimetatud seadusjärgsed pärijad puuduvad, on pärandi seadusjärgne pärija testaatori viimase elukoha omavalitsusüksus, ning kui testaatori viimast elukohta Poola Vabariigis ei ole võimalik kindlaks teha või kui testaatori viimane elukoht oli välismaal, on pärandi seadusjärgne pärija riigikassa.

5 Milline ametiasutus on pädev:

5.1 pärimisasjades?

Taotlejad peaksid pöörduma notari, testaatori viimase alalise elukoha kohtu, või kui testaatori viimast alalist elukohta Poolas ei ole võimalik kindlaks teha, siis selle kohtu poole, mille tööpiirkonnas on pärandvara või selle osa asukoht (pärimisasju menetlev kohus) (*sąd spadku*). Kui ükski neist tingimustest ei kehti, on pärimisasju menetlevaks kohtuks Varssavi rajoonikohus (*sąd rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy*).

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärandist loobumise või pärandi vastuvõtmise avaldused esitatakse sellele kohtule, kes on pädev avalduse esitaja elu- või viibimiskoha alusel, või notarile. Välisriigis elavad isikud võivad esitada pärandist loobumise avalduse selle täitmise riigi õiguses ettenähtud viisil.

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Poola õiguse kohaselt on olemas kaht liiki annakuid: damnatsioonilegaat ja vindikatsioonilegaat. Ainult vindikatsioonilegaati saab vastu võtta või selle vastuvõtmisest keelduda. Damnatsioonilegaadi puhul see võimalus puudub.

Eelmises küsimuses osutatud asutused on pädevad võtma vastu vindikatsioonilegaate käsitlevaid avaldusi.

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Poola õigusega ei ole pärandi sundosa ette nähtud. Siiski võidakse esitada sundosanõue konkreetse rahasumma saamiseks. Pärandi sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks ei ole eraldi avaldust ette nähtud.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras)

Isik, kes soovib dokumenti, mis kinnitaks tema staatust pärijana, võib esitada kohtule avalduse pärimistunnistuse saamiseks või saada notarilt ametliku pärimistunnistuse. Kui pärijaid on mitu, võib nende taotluse alusel pärandvara jagada kohus pärandvara likvideerimist käsitleva kohtumenetluse raames või notar pärandvara likvideerimist käsitleva kokkuleppe alusel notariaalakti vormis.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Isikust saab vastavalt kas pärija või annakusaaja pärandi seadusjärgse avanemise korral (kuid pärandist võib loobuda).

8 Kas pärija pärib ka surnu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Vastutus pärandiga seotud võlgade eest sõltub sellest, kuidas pärand vastu võetakse. Pärija võib pärandi vastu võtta piiramatu vastutusega võlgade eest (lihtne vastuvõtmine) (*przyjęcie proste*) või piiratud vastutusega (vastuvõtmine koos inventuuriga) (*przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza*) või ta võib pärandist loobuda. Kui pärand võetakse vastu inventuuriga, vastutab pärija pärandiga seotud võlgade eest ainult pärandvara nimekirjas või inventuuriaruandes kindlaksmääratud vara väärtuse ulatuses. Pärandist loobunud pärija võlgade eest ei vastuta. Pärandi loobumise või kohese vastuvõtmise (*przyjęcie spadku wprost*) avaldus tuleb esitada kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane isik sai pärandist teada. Kui selle aja jooksul sellist avaldust ei tehta,

loetakse, et pärija on pärandi vastu võtnud inventuuriga. Kuni pärandvara jagamiseni vastutavad kaaspärijad pärandvara võlgade eest ühiselt. Alates pärandi jagamisest vastutavad pärijad pärandiga seotud võlgade eest proportsionaalselt oma osaga.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Pärandi osaks oleva kinnisvara kinnistusraamatusse kandmiseks peab pärija üldjuhul esitama dokumendid, mis kinnitavad tema staatust pärijana, st kohtuliku pärimistunnistuse (*postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku*) või registreeritud pärimistunnistuse (*zarejestrowany akt poświadczenia dziedziczenia*).

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Esiteks võib Poola õiguse kohaselt *ex officio* või taotluse alusel määrata pärandi hooldaja (*zarządca spadku*), kui mis tahes põhjusel eksisteerib oht, et pärandit ei jagata nõuetekohaselt. Selleks peaks huvitatud isik esitama pärandaja vara suhtes pädevale kohtule avalduse, milles ta tõendab oma staatust pärija või annakusaajana või oma õigust sundosale. Avalduse võib esitada ka testamenditäitja, vara kaasomanik, isik, kellel on samuti õigus pärandaja õigustele, võlausaldaja, kellel on kirjalik võlanõue pärandaja vastu, või maksuamet.

Teiseks määrab kohus *ex officio* või taotluse alusel pärandi hooldaja siis, kui tegemist on pärijateta pärandiga.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Oma testamendis võib testaator määrata testamenditäitja (*wykonawca*), kes valitseb pärandvara pärast testaatori surma. Testamenditäitja määramine jõustub pärandi avamisel (st testaatori surma korral). Määratud testamenditäitja võib kohtule või notarile esitada avalduse, milles ta keeldub testamenditäitjaks määramisest. Sellise avalduse tulemusena kaotab isik testamenditäitja staatuse. Kui testamenditäitjat ei ole määratud või kui määratud testamenditäitja on määramisest keeldunud, haldavad pärandit pärijad.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Testamentitaja peaks pärandit valitsema, tasuma pärandiga seotud võlad, eelkõige täitma annakud ja korraldused, ning hiljem jagama pärandi pärijate vahel kooskõlas testamendi ja asjakohaste õigusaktidega ning igal juhul kohe pärast pärimismenetluse lõppu.

Testamentitaja võib pöörduda kohtu poole pärandi, selle osa või konkreetse vara valitsemisega seotud asjades ning teda ennast võib pärandi, selle osa või konkreetse vara valitsemisega seoses kohtusse anda. Ta võib pöörduda kohtu poole ka pärandi osaks olevaid õigusi käsitlevates asjades ning teda ennast võib kohtusse anda seoses pärandiga seotud võlgade tasumisega.

Testamentitaja peaks samuti väljastama konkreetse annaku eseme isikule, kellele annak oli jäetud.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Isik, kes on seadusjärgne pärija, peab esitama koopiaid asjakohastest perekonnaseisudokumentidest (nt sünnitunnistus, abielutunnistus) tõendamaks oma sidet lahkunuga. Testamentijärgne pärija või annakusaaja peaks oma pärimisõiguse tõendamiseks esitama testamendi.

See veebileht on osa veebisaidist [Your Europe](#).

Andke meile [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulik see teave on.

■ Viimati uuendatud: 17/03/2026

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.